

LUND, PETER

Tankar, om orsaken til den Sweriges rike plågande höga wäxel-coursen, och huru den, tillika med alla warors dyrhet inom riket, ofelbart och för ewärdelige tider må kunna fällas til den jämnwigt eller

1761

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök*:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra*:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

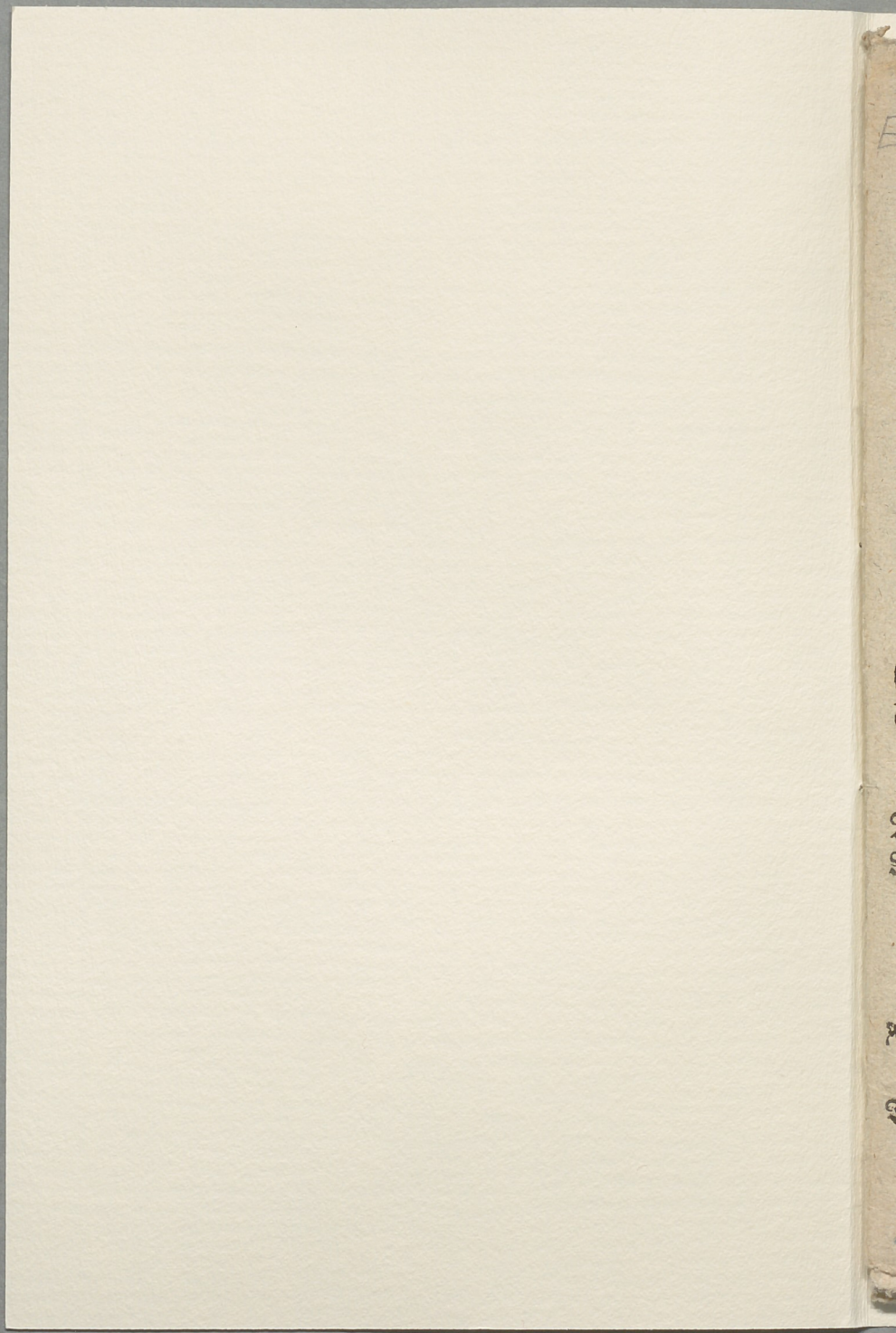
LUND, P.

Ex. A

See Parcel
Police case
Boulevard
(see)

1700-1829

1761

Ex. A

Sankar,

Om

Srsaken.

Til

Den Sveriges Rike plågande

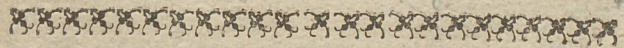
Söga

Wärel-Coursen,

Och huru den,

Tillike med alla warors dyrhet innom
Riket, ofelbart och för ewärdelige tider
må kunna fällas til den jämnwigt
eller al pari, Rikets emot andre
Nationers mynt bör äga.

Späkägn afmunt af Joh. de Squalin

STOCKHOLM,

Tryckt hos Nyström och Stolpe 1761.

*Polistubben.
Bankskans.
(2)
0
1761
1700-1829*

Imprimatur.
N. von OELREICH.

betalt, för tillräckelige Botemedel icke kunna anses.

7. §. Ut anledningen til *Coursens* stigande, varit brist uppå tillräckeligt *Specie Mynt*.

I. §.

Såsom en orsak til *Coursens* dyrhet anses af mången, at *Rikets Handel* skulle vara uti *Under-Balance*; men härvid anmärkes, pro 1:mo, at man i allmänhet håller före, det *Rikets Handel* icke är uti *Under-Balance*; och pro 2:do, at om så wore, är ändå nådigt at eftersinna, hwad influence samma *Under-balance* i *Wäpels-Courfen* må åga, och om ej en för *Riket* misbruktad *Handel* mer, än öfwerlagad *under-balance*, til *Coursens* dyrhet är orsaken.

Innan detta omständeligen kan förklaras, bör uti öfwerwägande komma, at uti *Coursens* dyrhet sammanstöta 1:mo, *Specie Myntets* värde efter det lage, som dertöre uti *Riket* betalas; 2:do, *Wäpels* dyrhet inom *Riket*, hwara sedan trasseras; 3:tio, *Specie Myntets* begärlichkeit, å den Ort, dit *Wäpelen* affändes, och 4:to *Wäpeldragarens* provision och en wis Procent för det *Capital*, han å ort och ställe har ofrugtbart stående.

Ut desse och inga andra omständigheter utgöra *Coursens* dyrhet, är så mycket lättare at finna, som, hwad angår *Specie Myntets* värde, af ingen kan bestridas, at då en *Riksdaler* galler 18 *Daler*, i stället för det den förut gådt för 6 *Daler*, och i senare tider, ej så mycket långt tillbaka, för 9 *Daler* varit gängse, måste berörde *Riksdalerns* ökade vär:

wärde utgöra den hufvudsafeligaste delen af Cour-
sens dyrhet; hwar och en, utan widlyftig förklaring,
jemwäl uti ögonen faller, at då exporterne uti Ri-
ket dyrt betalas och til Utländningen försäljas, u-
tan afseende å hwad de i Riket käftat, hwarefter
Utländningen icke kan förmås sig at rätta, måste,
enär å samma waror trasseras, en hög Wäpels-
Cours hålla Wäpelsdragaren skadeslös, för det ex-
porterne uti Riket dyrt blifwit betalte.

Wore nu Riket uti en den största Under-Ba-
lance, kan dock densamma egentel. hwarken ökas
eller minskas derigenom, at Specie Myntet och wa-
rorne uti Riket äro dyre, hwilken dyrhet genom
de Författningar, som til Rikers bästa kunna gjö-
ras, endast står at häfwas; ty Under-Balancen ö-
kas endast derigenom, at 1:mo, de Warors wär-
de, som utur Landet exporteras, hos Utländningen
är mindre, än de warors värde, som uti Riket
inkommer, hwarwid det värde endast bör confide-
reras, hwarföre hos Utländningen exporterne säljas
och importerne betalas, samt 2:do, genom det Ut-
ländningen uppå wåre Handlande sig kan rikta;
men Utländningen angår det för ingen del, hwad
värde å wårt Specie Mynt uti Riket satt är, el-
ler hwad dyrhet utom Riket Warorne kunna wa-
ra underkastade, widare, än at efter den Cours,
som wara kan, han uti Handeln gör des uträk-
ning; warande det för honom lika, antingen han
hår uti Riket i proportion af en hög Cours säljer
och köper waror dyrt, eller efter en låg säljer och
köper dem för lindrigare pris. Afwen som ock det
fönuftigt wis icke kan bestridas, at om Utländ-
ningen uppå Riket skulle winna derigenom, at Wä-

pel-Coursen är hög; skulle wäl Under-Balancen så-
 ledes ökas, men Specie Myntets och warornes dyr-
 het inom Riket, bör rätteligen icke tillskrifwas Un-
 der-Balancen i Handelen; ty ehuruwäl, under posi-
 tion af en sådan Under-Balance, det skulle wilja föl-
 ja, at så wida exporterne icke swara emot impor-
 terne, måste Rikets Skuld blifwa allt större och större,
 hwarföre ock, på det skulden måtte kunna min-
 skas, alt hwad kan öfverkommas, måste tilgripas;
 hwarigenom och då brist således existerar uppå til-
 räckelige exporter, samma brist borde förorsaka ex-
 porternes dyrhet; Bör likwäl häremot efterfinnas,
 at de exporter, som för réele kunna anses, nu för
 tiden förmodel. icke äro större, än de varit för och
 efter den tiden, då Coursen började at sänka, at
 således brist uppå dem nu mer än före icke wara
 kan, samt at följakteligen bristen icke förorsakat dyr-
 heten; 2:do, at dyrheten inom Riket deraf härder,
 at de som haft waror at sälja, fått tillfälle at dem
 tid efter annan updyrka, hwaritl Wäpels-Coursens
 upiagande gifwit anledning, samt 3:io, at en så-
 dan dyrhet är så mycket mer skadelig, om Utländ-
 ningen derå skulle kunna rikta sig, hwarföre ock,
 på det Riket derigenom icke måtte komma uti Un-
 der-Balance, det hos Rikets Inwånare, som wilja
 Landet wäl, snarare borde upwäcka den tankan,
 huru dyrheten må kunna fällas, än underhållas
 och tiltaga.

Emedlertid kan dock såsom wist antagas, at
 Under-Balancen uti Handelen minst ökas eller min-
 skas igenom Coursens och warornes pris inom Ri-
 ket, samt at den merendels blifwer in statu quo,
 ehwad wärde uti Riket uppå Myntet och Waror-
 ne

ne sättas, och följakteligen bör, efter sundā principier, berörde Under-Balance, i anseende til dese 2:ne omständigheter, som incurrera uti Wäpels-Handelen, til Coursens dyrhet för någon orsak icke anses. Derhos ock det blifwer en ostridig sanning, at genom andre medel bör Under-Balancen uti handelen hjälpas, och igenom andre Coursens och wärrnes dyrhet.

Det förre sker, enär importer och exporter es mot hwar andra swara, och det senare winnes, enär Medborgare hindras, at uppå hwar annan sig rikta.

Härifrån komma wi til den 3:dje omständigheten, nemligen Specie Mynters dyrhet å den ort, der Wäpelen skal inlösas; hwarwid ostridigt blifwer, at om Riket eller Rikets Handlande å samma ort hafwa at commendera Gods eller Penningar, bör ej dyrheten af den ortens Specie Mynt wara orsak til hög Cours inom Riket; ty i en sådan händelse är det et Lucrum, hwilket betages derigenom, at tilfallet til et sådant lucrerande förekommes, och då sker, enär utgång i Riket warder uppå Specie Mynt, som för handelens bedrifwande til samma ort kunde utskickas af dem, som nu derom måste anlita Wäpelsgifware.

Om man åter å den ort, hwarest Wäpelen skal inlösas, icke har at commendera, utan, til at betala den Wäpel man dragit, å annan ort utom Riket måste förskaffa sig remboursement, och remissen måste betalas efter som Coursen der kan wara, ökas wäl härigenom Rikets Under-Balance i handelen samt Coursens dyrhet; men dertil är ej orsaken, at importerne icke swara emot exporterne,

utan det så kallade Wäpels-rytteriet är härtil orsaken, hwilket både för allmänt och enskilt wäl är högst skadeligit, hwarföre det och icke bör understödjas, utan de utwägar fast håldre antagas, hwarigenom det må kunna hämmas.

Ibland allt annat, som Rikets Inbyggare i allmänhet är tryckande och til Coursens högd skulle kunna bidraga, synes det wara, at en stor del af Rikets exporter förwandlas uti sådane waror, som för Riket icke äro nödige, til nyttjande förbudne, och derföre, sedan de med tilstånd inkommit, åter måtte utskickas.

Sy ehuruwäl den förmån är lysande, at Rikets exporters wärde ökat sig derigenom, at de waror, som derföre blifwit uphandlade, med förmån å Utrikes orter kunna säljas, torde det likwäl härwid förtjena anmärkning, at igenom det wise således å de orter, hwarest samma waror sedan försäljas, fått at commendera gods och penningar, hafwa andre om Wäpels å samma orter, ehuru hög Coursen der varit, dem måst anlita.

Hade dese, som således å de orter, hwarest dyr Wäpels-Cours är, och de, för dit förde waror, fått at commendera, til Rikets bästa nyttjat en sådan förmån, hade de derigenom, med en för dem ändå warande skällig winning kunnat bidraga til en någorlunda lindrig Wäpels-Cours inom Riket, men om de i det stället nyttjat samma tilfälle, genom förlägenheten, hwaruti Allmänheten råkat, allt mer och mer at updrifwa Coursen tills den kommit til den högd den nu äger, wore tydeligit, at den nytta, Riket skulle tilflyta uppå exporternes förwandling, blifwit wänd til at i Riket gjöra all ting dyrt;

Dyrt; hvarigenom i en sådan händelse vinningen endast stadnat hos dem, som denne handel idkar, deras rikedom sig ökt, men i långt större grad tryckt hela Menigheten och i synnerhet dem af Rikets Inbyggare, som efter stat för lört tjena Cronan, och deras inkomster, i proportion, efter som alt blifwit dyrt, icke kunnat öka; hwaremot och i det stället, om Rikets handel til des förnämligaste ändamål hade haft, at införskaffa för Riket nödige waror, hade, uppå exporterne, för Riket kunnat indragas Guld och Silfwer, som, sedan det blifwit förmyntat och någon tid i Riket roulerat, åter kunnat utländas, at dermed betala importerne; hwilket, såsom til 2:dra Cap. hörande, der närmare kommer at förklarvas; dock förmodar man nu mera wara bewist, det ej Rikets Under-Balance uti handel, utan fast snarare en för Riket missbrukad handel, til Wäxel-Coursens dyrhet är och warit orsaken.

2. §. Det kan wäl icke bestridas, at Krigsörelserne i allmänhet, til en del i så måtto warit orsaken til Wäxel-Coursens dyrhet, at i anseende til Kriget har Courten utom Riket stigit; men om Riket, hwarmed man förstår Rikets Handlande, å samma Orter haft at commendera, hade sådant Inrikes, såsom redan wist är, icke bordt gifwa anledning til Wäxel-Coursens dyrhet.

Sammalunda förhåller sig ock med öfwerflödet af utifrån inkommande och för Rikets Inwånare mer skadelige än oumbärlige waror; til deras betaltning hafwa wäl dyrt köpte Wärlar blifwit anwände, men dersöre kan dem ej Coursens dyrhet tillskrifwas; utan af hufwudställningen är det som

allt dependerar; om den ej bättras, kan man wara säker deruppå, at fast krig och öfverflöd uphöra, faller ej ändå Wäpels-Courfen; ty sedan dyrbeten uppå all ting sig inrotat, kan den ej hafwas annorlunda, än at sådant sker ifrån roten.

3. §. Jefe eller nekas, at genom det et Järn-Contoir i Riket varit inrättat, har Bergslagen fått tillfälle at uphöja Järnpriset, samt at så wida Järnet är den redbaraste wara, som til Utländningen utseppas, och hwarå sedan trasseras, har et dyrt Järnpris underhållit en dyr Wäpels-Cours; men häremot är til märkandes, at Järnpriset höjt sig allt efter som Courfen stigit, och at Courfen på samma sätt rättat sig efter priset på Järnet; emot hwilka bägge sjudomar ej är annat boremiddel, än at tillräckeligt Specie Mynt i Riket gjöres roullande.

4. §. Såsom et Axiome antages, uti allmänhet, at Banquen, genom lån å Fastigheter, för mycket skulle hafwa ökt den allmänna Penningestocken, samt at sådant til Coursens högd skulle vara en orsak; men derwid erindras, at intill des det blifwit bewist, huru stor samma penningestock bode wara, eller hwaruti den skada består, at Rikets Inbyggare med lån i Banquen undfättas, synes en orsak af sådan beskaffenhet snarast kunna få namn af gifning, hos dem upkommen, som icke tarfwa lån, och dermed confunderad; at brist är uppå Specie Mynt; Ersättes denna bristen, så förfaller den andra gifningen, och då blifwer ingen angelägenhet at indraga Banco-lånen; utan twärt om står det fast, at enår igenom tillräckeligt Specie Mynt det utan lage kan undfås, blifwer alltid Banquens profit större, ju större Summa är utlånt, och
Allmän-

Allmänheten gagnas med lån, ju mer den dermed kan bispringas och ju mindre räntan blifwer.

En så mycket mera orwåldig eftertancka fordrar dock det, at derutinnan kunna finna sig, om Banco-lån uppå waror för Riket och des Inbyggare mer skadelige än nyttige wara må.

I ena sidan besfordras igenom et sådant lån, at warornes ägare icke råka uti förlågenhet, samt nödgas såljq dem för hwad som bjudes; å andra sidan hånder åter, at genom de undfångne lånen kunna warornes wårde ofskålige updyrkas, det Allmänna til skada och fördårf.

Medelwägen måste således derutinnan bestå, at enår igenom Coursens fällande warornes dyrhet blifwit såld, kunna, så länge Banco-lån ej nyttjas, at updrifwa warorne til högre wårde, än de böwa äga, samma lån för nyttige anses; men at då det twårt om ffer, äro de skadelige.

5. §. Det skulle wål synas, at genom Wåpels-Contoiret, Coursen inom des gråns hade kunnat hållas; men hemligheterne af detta hemliga werk äro Allmänheten icke kunnige; hwarföre man ock härifrån fallit uppå det ämnet, som angår lån af Specie Mynt, hwilket för Riket göras kan, i ansende til den influence, det på Wåpels-Coursen må äga, hwilken Cours för en tid härigenom wål kunde fällas; men enår de lånte penningar til sine behof blifwit anwånde, förfaller den hjelp, man sig häraf förwåntat; hwarhos för Riket högst nödig blifwer at i tid wara omtånt, huru Coursen widare ej må stiga, hålft det framdeles wore högst kånbart, om Coursen antingen är så hög, som nu eller högre, enår samma lån af Riket en gång skal betalas.

6. §. Til ämnet hörande, har man ansetts nödigt at något omvända, hwad i allmänhet talas om det i Riket arbetade Guld och Silfwers förmyntning, såsom bidragande til Coursens fällande.

Derwid man ej annat sig kan föreställa, än at om sådant skal ske, skulle antingen Cronan för så högt pris sig det tilhandla, at de, hwilka äga Silfwer och Guld, skulle finna nytta deruti, det at förnytra, eller ock skulle dem lemnas frihet, sit Silfwer sjelfwe på Myntet at låta förmynta.

At sådant skulle bidraga til Coursens fällande, nekas ej; men, i:o, är det til befarandes, at det således erhållne Myntet inom en kort tid utur Riket blefwe exporteradt, och 2:do, lærer ej eller kunna bestidas, at det som öfwerblef, uti Riket åter upsmältes; ty det är lätt at finna, at hwad angår Mynt-upsmältningen, sedan, för profitens skull, Silfwer och Guld til Cronan wore sådt, skulle annat Silfwer- och Guld-arbete til hvars och ens behof åter förfärdigas, och då annan tillgång, än Mynt, här uppå ej wore, är naturligit, at det skulle tilgripas; då ej mer hädanefter, än hittills, wore at förmoda, det Förbud emot Myntets utförsel och upsmältning, sådant skulle kunna hindra.

Efter en kort tid nog, skulle således åter vara brist uppå Specie Mynt, samt saken, då den af andre utwägar ej understöddes, vara författ uti des förra crisis, efter et stormwäder, hwaruti det Allmänna genom denne och den åter påföljande hastiga förändringen blifwit författ; warandes ej meningen den, at det Silfwer och Guld, som i Riket kan öfwerkommas, til Specie Mynt ej må anwändas;

das; utan det som bestrides är allenast, at denne hjälp i och för sig sjelf är tillräckelig.

Lika så förhåller sig med det bote-medlet, at Stora Sjö-Tullen med Specie Mynt skulle betalas; och ehuruwäl det icke kan bestridas, at det skulle öka Mynt-tilgången, om, til Tullens erläggande med Specie Mynt, så mycket Specie Mynt i Riket infom, som dertill erfordrades, bör likwål härwid märkas, 1:o, at samma botemedel icke är tillräckelig til Coursens fällande; 2:do, at om ej Specie Myntet införskaffas, hwilket ej följer, fast det påbjudes, at denne Tull-Utgift med Specie Mynt skal betalas, blifwer följden deraf, at Tull-Utgiftens betalande med et sådant Mynt skulle gifwa ny anledning at updyrka Specie Myntets och följakteligen Coursens dyrhet, samt 3:tio, at sålunda et slikt Påbud icke tarfwas, då bättre och tillräckeligare utvägar widtagas, at uti Riket inbringa Specie Mynt.

7. §. Af alt föregående, kan således annan slutsats skäligen ej göras, än at i anseende dertill, at Wäpels-Coursen litet efter hand börjat upstiga, hwartil förlägenheten gifwit anledning, har Specie myntets wärde efter lage börjat stiga; hwilket så länge annan årlig tillgång ej varit, än Grufwers Silfret inom Riket, så mycket mindre stätt at hämmas, som berörde tillgång icke kunnat förslå, så

- 1) Myntet utom Riket blifwit fördt, hwilket enär profit deraf varit, i anseende til Coursens stigande, genom Förbud ej kunnat förekommas;
- 2) Mången, så wida Guld och Silfwers wärde tid i från tid stigit, ansede för en förmån, ju mer man deraf sig kunnat förskaffa, hwarigenom mycket mynt blif-

blifwit undanhållit för den allmänna roullaneen; och
 3) någons speculation ej sträckt sig derhån, huru,
 mynt uti Riket skulle infomma, widare än at em
 det blifwit införskrifwit, har sådant stedt, at för
 winning skall förwäpja det efter den cours, som
 gångse warit.

Emot det således Wäpels-Courlen småningom
 höjt Specie Myntets wärde, och specie myntets
 rareth blifwit en orsak til Coursens stigande, hafwa
 ock uti proportion exporternes wärde stigit; wid
 hwilket alt egennyttan oryglad sådt utöfwa sin gynn
 het, til des Courlen kommit til den högd, den nu
 äger, som af sig födt alla warors dyrhet.

Man förmodar således sig icke kunna fela,
 om man påstår, at anledningen til wäpels-coursens
 stigande warit, det så mycket Specie Mynt ej rou
 lerat, hwarigenom förlågheten wid gods införskrif
 wande at anlita wäpeldragarne kunnat förekommas;
 hwilket än tydeligare blifwer, då man, som här
 nedanföre närmare är utfördt, eftersinnar, at ge
 nom tillräckeligit Specie Mynt, bör det utan lage uti
 Riket roulera, hwarigenom exporternes dyrhet fal
 ler, hwilka 2:ne omständigheter, näml. Specie Mynt
 ets och exporternes dyrhet redan äro wiste wata
 de hufwudsakeligaste omständigheter, som uti Wäpels
 handelen inlöpa.

2. CAP.

Huru tillräckeligt Guld- och Silfversmynt til Coursens fallande må kunna erhållas.

1. §.

Skal så tillräckeligt Specie Mynt, som til Coursens fallande fordras, ständigt vara at tilgå, så at Coulsen widare ej må kunna stiga; Så synes dertil ingen annan utväg vara, än at för Rikens Höglof. Ständers Banques räkning et Contoir inrättas, hwars årliga gjöromål skulle blifwa, icke allenast, at derom draga försörg, at för Banquens räkning blefwe uphandladt alt det Silfwer och Guld, som inom Riket til salu kunde utbjudas, utan ock at i Riket införskaffa Guld och Silfwer, myntadt och ommyntadt; Til följe hwaras denne författning allmänt borde fungjöras, och at alla i gemen och hwar och en i synnerhet skulle åga frihet, inom wiß föreskrefwen tid til Banquen försälja Guld och Silfwer, för det pris, som utfatt blefwe, hwilket pris borde rättas sig efter som Coursen tå wore, samt at sedan den tiden en hwar utan lage, efter 9 Daler för en Riksdaler, uti Banquen skulle få tilwärla sig Specie Mynt, och at ifrån det Banquen öppnades til Specie Mynts utwärlande, skulle smått Silfwer och Guld til handa hållas alle i Riket warande Guld- och Silfwer- Arbetare, hos hwilka de, som då åstundade nytte arbete i Silfwer, utom arbetsslön, det för 3 och $\frac{1}{4}$ a 4 Dal. lodet sig skulle få tilhandla; Ty uti en Riksdaler är $2\frac{1}{4}$ lod

14 lödigt Silfwer, hwarföre och då Riksdalern gällor 18 Daler bör et lod 13 lödigt Silfwer fåsta emellan $7\frac{1}{2}$ och 8 Daler samt hälften mindre enär Riksdalerns wärde är 9 Daler. Och på det Allmänheten allt mistroende betagas måtte, torde det wara nödigt, at den underrättades om möjeligheten för Banquen detta at kunna fullgöra, derigenom, at för Banquens räkning tillräckeligt Guld och Silfwer ärligen blefwe införskrifwit; Hwarmed sålunda kunde förfaras, at Banquen igenom Contoirret, utan at stegra warornes pris, skulle wara berättigad, uti Riket uphandla allehanda waror, dem til Utrikes Orter exportera, samt dertföre indraga Guld och Silfwer; Men tillika borde dock Contoirret, på det de Handlande uti deras rörelse genom warornes exporerande icke måtte lida, wara förbundet, at då Wäpels Courfen, sedan den blifwit färd, utan orsak åter ej uphöjdes, genom wäpels förrätta hwad genom waror eljest ske skulle, näml. uppå wäpels då införskrifwa Guld och Silfwer.

Igenom berörde Contoirs inrättning winnes således det, at til och med för alla waror, som utur Riket utgå, och äminstone för så mycket wäpels kunna utgifwas, Guld och Silfwer ärl. kan infomma, icke at uti Riket quarblifwa, utan at på det Banquen med erforderligt til mynt nödigt warande Silfwer och Guld må wara fournerad, hwarigenom så Riksdalerns wärde blifwer 9 Daler erhålles det al pari, som wårt mynt bör äga emot andre nationers mynt, utan at i handelen sfer annan ändring, än at i stället för det hit intills för Rikets exporter endast infommit andre importer, inskieppas nu Guld och Silfwer, som, sedan
det

Det gjort sin tjenst, och inom Riket fällt alla wares dyrhet, i stället för wärlar, hwarmed importerne til närwarande tid blifwit betalte, åter utwandrar, men mötes af annat mynt, som inkommer, för Riks Kroppen ej olift den circulation, som blodet i en lefwande kropp förorsakar;

3. CAP.

Om de inkast, som emot den föreslagne Contoires inrättningen kunna göras.

Innehållet.

1. §. At *Banquen* härigenom skulle inwecklas uti en Handelsrörelse, som altid ware underkastad äfwenlyr.
2. §. At *Handelen* skulle tagas ifrån de *Handlande*.
3. §. At genom det *Wärlar* skulle ersätta bristen af *exportierne* til *Guld* och *Silfwers* indragande, skulle det mera öka *Coursens* stigande, än at *Myntets* indragande på et sådant sätt skulle kunna bidra till *Coursens* fällande.
4. §. At ej något för Riket kunde winnas; Ty då *Guld* och *Silfwer* för Rikets *exporter* och *wärlar* inkom, måtte det åter utgå för Rikets *importer* samt *Wärlarnes* betalning, som endast förorsakade dubbla befrågningar och omkostnader.

5. §. At genom det *Banquen* uppå *negotierade* *Wärlar* indrog *Guld* och *Silfwer*, samt *exporterne* bleswo använde til *remboursement* för samma *Wärlar*, bleswo ej waror öfrige, hwarmed *importerne* skulle kunna betalas.
6. §. At flere på en gång uti *Banquen* skulle wilja tilwärla sig *specie* *Mynt*, än at erforderlig tilgång derpå skulle kunna wara; hwarå förwärlingen af *Kopparmynt* borde tjena til *exempel*.
7. §. At det för *Banquen* skulle blifwa kånbarare, utan lagē at utwärla *specie* *Mynt*, än at *Banquen* det skulle kunna tåla.
8. §. At genom *Coursens* fällande ostridigt ej skulle följa, at warornes dyrhet äfwen borde falla.
9. §. At ingen nödwändighet wore, då genom wärlar *Guld* och *Silfwer* i *Riket* kan inkomma, det *Contoiret* skulle utsticka waror, samt at således *Contoiret* antingen genom warors utstickande och ej wärlar tillika, eller ock genom wärlar och ej waror tillika, uti *Riket* kunde indraga *Guld* och *Silfwer*.
10. §. At uti en *Riksdaler* är mer *Silfwer*, än at efter hward *Silfwer* utom *Riket* gället, des wärde i *Riket* utan skada til 9 daler skulle kunna utesättas.
11. §. At *Rikets* penningestock för mycket bleswe ökad.
12. At genom det *Coursen* hastigt såldes, skulle det i *Handelsrörelsen* inom *Riket* förorsaka en skadelig förändring;

13. §. Att ingen orsak wore, hwarföre Guld och Silfwer af *Banquen* borde tilhanda hållas de uti *Riket* warande Guld- och Silfwer-arbetare.
14. §. Att ändamålet kunde winnas, utan at et *Contoir* för *Banquens* räkning skulle inrättas.

I. §.

Att *Banquen* skulle inwecklas uti en til utgången owisshandelsrörelse, bör skäligen såsom et in- fast wäntas; men deremot förtjenar at efterfinnas, det handelen icke kan blifwa owissh, då den för en, som deruti äger styrka, grundas uppå säkerheter; Och emedan *Banquen* icke allenast äger fullkomlig styrka, utan ock *Contoirets* förvaltning icke bör anförtros andre, än sådana, som med försigtighet och förstånd äro begåfwade, uti handel erfarne och således om säkerheterne å *Utrikes* orter äro kunnige; Ty synes, at endå *Contoirer* sättes under en så försigtig förvaltning, som nyssberördt är, kan ej gjdras något inkast af osäkerhet för *Banquen*, och det så mycket mindre, som 1.) denne handel efter de all- drärförstiggaste och säkraste reglor borde inrättas, 2), Alla *Contoirets* entrepriser komma at dependera af *Herrar Banco-Fullmäktiges* bifall; 3), inga penningar eller waror skulle wara under *Contoirets* wård, hwarmed sålunda kunde tilgå, at *Contoirets* skyldighet wäl wore at sluta om wäplaw och waror, men betalningen borde af *Banquen* följa, af *Banquen* skulle under *Contoirets* föranstaltande wäplawne och warorne utsändas, och för *Banquens* räkning at af *Banquen* emottagas, kommo Guld och Silfwer at införskrifwas, hwarföre ock *contoirle-*

menterne uppå Banquen borde ställas, derom correspondencen Contoiret skulle tillhöra, samt 4), ingen annan osäkerhet kan wara at förmoda, än at wärlar upköptes af osäkre Traktenter och utsändes til osäkre Mån, eller at under wägen de waror, som skulle utsändas och inkomma, äfventyr kunde wara underkastade, hwaras den förstnämde osäkerheten förefommes igenom det Banquen med andre än säkre Mån sig uti handel ej inlåt, och det sednare undwikes genom det, at både in- och utskieppning allsecureras af säkre Assuradeurer.

2. §. Wid den flagan, å de Handlandes sida föras skulle, at de uti deras rörelse genom Contoirets inrättning skulle blifwa lidande, anmärkes, at den winning, som en del Wäpeldragare tillflutit derigenom, at de tid efter annan kunnat höja Coursen, hwilket uphöjande, til des export-warorne lika stigit, någon winst dem kunnat tillkynda, härigenom dem wäl betages; Hwilket för den allmänna Handels-rörelsen dock är så nyttigt, som nödwändigt, men öfwer brist i deras rörelse är så mycket mindre anledning at klaga, som för Contoiret at handla med waror såsom en rättighet är föreslagit, endast i den händelse, om Wäpeldragarne til Banquens förlägenhet skulle wilja nyttja, at Contoiret ej annorlunda än genom wärlar skulle kunna införskaffa Guld och Silfwer; uti hwilken händelse och hwar angår inköp af waror inom Riket, hwilka ifrån Bruken ej hämtas, det ändå nödwändigt blefwe, at Contoiret med de Handlande i orterne sig derom måtte inlåta, den Utrikes handelen icke eller härigenom kunde lida; Ty fast Contoiret, på det i Banquen må wara tilgång uppå specie

Mynt.

Mynt, skulle utseppa wise warer; blefwo dock af Contoiret inga andra waror derföre inseppeade än Guld och Silfwer; Alla andra warors införsel blefwe, så hädanefter, som det hittills varit, de Handlandes speculationer och försel underkastad; Hela skinnaden bestod Menast deruti, at i stället för det de Handlande tillföre endast med waror och wäpplar drifwit deras handel, finge de härigenom til en del fortsättja den med specie mynt, som för wise utseppade waror inkommit, dem til så mycket större bättnad, som de således undwoko det äfwentyr, hwilket det har med sig, då en wara är inföpt efter hög wäxel-cours, samt sedan faller, och icke allenast kan förorsaka mångens undergång, utan ock ofta har med sig farliga påföljder; Men, om detta förslag antages, aldrig mer hända kan. Warande de förmåner, som i handel winnas igenom en jämn Wäxel-cours bibehållande, så mångfaldige, at de wida öfwergå den chimerique fruktan, Contoirets inrättning skulle kunna af sig föda; hwilken fruktan och flagan dock så mycket mer bör förfalla, som 1), genom det för Banquen uphandlades waror, betages ej de Handlande at samma slags waror äfwen upköpa; 2), någon uti sin Borgerliga handtering derigenom ej kan anse sig vara präjudicerad; Ty större Borgare-rätt, än Allmänheten äger, lärer ingen Privat sig kunna tillägna; 3), wid Contoiret, som ofwan förmått är, den föreskrift borde följäs, at någre waror för Banquens räkning icke skulle betalas högre, än efter som de allmänt gälla; hwarigenom den fruktan betages, som någon sig kunde göra, at Contoiret under sig skulle slå all handel, och 4), at Contoirets

handel skulle blifwa utan twång, både för Säljare och de Handlande; Så at samma handel skulle dependera af en fri öfwerenskommissie Contoiret och Säljaren emellan, med den enda reservation, som nyssberördt är, at prisen af Contoiret ej skulle upsjagas så, at de Handlare derwid icke skulle kunna hafwa deras utkomst.

3. §. Dertill, at Guld och Silfwers indragande uppå Wäpplar skulle öka Wäppl-Coursen, swaras: At då Banquen det första året för hwart lod 13 löddigt Silfwer betalar $7\frac{1}{2}$ a 8 daler kint, och sedan de följande åren ständigt håller det til salu för $3\frac{1}{4}$ a 4 daler samma mynt, måste hwar och en för sig finna förmån deruti, at til Banquen försälja sitt gamla Silfwer; Ty då man åter wille låta göra nytt Silfwerarbete wore allenast at råfna inköpet, efter som det i Banquen til salu hölts, hwartil för arbetslön En daler lades, då nytt Silfwer följakteligen ej kostade mer än $4\frac{1}{4}$ a 5 daler; Och som man för det gamla uti Banquen undseck $7\frac{1}{2}$ a 8 daler; Alltså wore en avance af 3 daler uppå hwart lod för hwar och en, som til Banquen sålde sitt gamla Silfwer och nytt för sig åter lät försärdiga; Afwen som ock härwid bör considereras, at 1) det öfwerflöds-silfwer, som til Banquen inkom om den föresatte tiden icke blefwe försärdt, igenom det, at et sådant tilfälle å sido sätttes, uti des ägarers hand uppå hwart lod förlorade et inwärtens wärde af 4 daler, som det derester aldrig kunde återfå; och 2) at uppå det Silfwer man inom besagde tid til Banquen sålde och sedan umbära kunde, utan at göra nytt i stället, är en ren avance af 4 dal. uppå lodet, at råfna emot det wärde
det

det efter den tiden undfick; I anseende hwartil Banquen för des Sedlar det första året inom Riket uppå Silfwer skulle undfå en nog ansenlig tilgång.

Härwid möter åter det inkast, at de, som således til Banquen dyrt sålt deras silfwer, då de det för godt köp af Banquen åter kunde få köpa, på en gång skulle tillstöta, at silfwer sig åter wilja tilhandla. Men härtill swaras: 1), at man skäligen bör förmoda, det, sedan misstroendet hos Allmänheten uphördt och den icke allenast sedt nyttan deraf, at Silfret til mynt göres roulerande, samt följakteligen den skada, det har med sig, då det i private gömmor är et ofruktbart capital, och til praktis underhållande consumeras, utan man ock under den tiden det til Banquen varit försäldt, funnit sig någon del deraf kunna umbära, samt at annat i stället nyttjas kan; Så måste deraf följa, at inkastet af allas tillstötande på en gång, at åter wilja tilhandla sig det försälda Silfret, förfalla måste; Men pro 2) och under position at alla på en gång åter skulle wilja köpa sig nytt Silfwer, bör härwid märkas, at som det Silfwer, hwilket til Banquen blifwit såldt, hwarken på et eller flere år å nyo kunde uparbetas; Alltså är ej möjligt, at et sådant tillstötande kan hånda; Ty det är nog, enär de, som i Silfwer ock Guld arbeta, efter hand, som de det tarfwa, med tillräckeligt Guld och Silfwer emot betalning af Banquen fourneras, då de, som wilja hafwa Guld och Silfwer arbetadt hos bemänte Arbetare, deruppå hafwa tilgång, så fort de arbetet kunna förfärdiga; Och emedlertid kunde det öfriga af Banquen användas til roulerande mynt.

Sedan således utom Grufwe Silfret tilgång här uppå inom Riket til en böryan blifwit bewist, erhindras.

2), At genom det lån, som för Riket göres, och under Kongl. Stats Contoires disposition lemnas, förfaller det tillfälle at updrifwa Wäpelt-handelen, som Wäpelt-handlare ägt uppå de wäpelt, hwilka blifwit upköpte för Rikets samt i synnerhet Arméens och Ministrenes förplågning; Hwaras följer, at om i stället dertföre af Banquen, til Silfwer och Gulds införskaffande, wäpelt det första året skulle uphandlas, kan det ej gifwa tillfälle til Coursens stegrande.

Härwid bär ock eftersinnas, at de Handlande, ej mindre hädan efter, än hit intil, å ställen utom Riket, hwaräst de kunna hafwa at commendera gods och penningar, måste räkna för en winst och förmån, at derå få gifwa wäpelt, så at tilgång deruppå ej måtte kunna fela.

3), Förtjenar at ihugkommas, at genom det specie Mynt, det andra och påföljande åren uti Riket göres roullerande, faller det, så wäl de warors pris, som inom Riket konsumeras, som ock deras, hwilka til Utländningen skola exporteras; Igenom hwilket priset fallande uppå warorne, som til Utländningen skola utländas, Wäpelt-Courten nödwändigt måste falla, utan at hwarcken de, som hafwa warorne at sälja, eller Wäpelt-handlarne dertigenom lida; Ty hwad angår de hwilka hafwa waror at sälja och då få dem mindre betalte än förut, winna de det åter uppå de öfriga waror, som af dem konsumeras och i lika proportion falla; Och beträffande Wäpelt-handlarne, det för dem kom-

mer på et ut, om Wärel-Courfen faller, enår de warors dyrhet inom Riket faller, hwaraf de til Utländningen skola göra sina exporter, hwarå sedan tralleras. Banquen jemwål icke allenast bör wara förbehållit, at genom warors utskickande införskaffa Guld och Silfvermynt, hwarmedelst och så framt warorne de Handlande ej skola undångås, de blifwa hållne inom twång, at ej höja courfen, utan ock uti Banquens magt är, at indraga Banco-lånen uppå waror, derest de skulle misbrukas, at derigenom höja Courfen, til följe af hwilket alt det således blifwer tydeligit, at för Banquen är det samma, antingen Banquen, til mynts införskaffande, utskickar waror, eller wärlar; Då den provision och käftnad, som wäreldragaren skäligen bör hafwa, blifwer swarande emot den käftnad, som uppå warans befraktning skulle användas.

4. §. Hwad angår, at Guld och Silfvers införskrifwande uti Riket wore onödigt, så wida det för Rikets importer åter måtte utgå; Så er hindras derwid, 1) at härigenom hwad til Utländningen bör betalas, wål icke kan minskas; Men at likwål det blifwer wunnit, at genom det tillräckelig Guld och Silfwer uti Riket inkommit, Banquen utan lage med Specie Mynt kan inlösa sine Sedlar, hwilket så mycket ofelbarare är det enda medel, hwarigenom Myntets och Courfens stigande kan fällas. som, om ej någon contraballancerar dem, hwilka drifwa Wärel-handel, de kunna updrifwa courfen så högt de wilja; Men ingen annan åter än Banquen medelst det Specie Mynt af Banquen göres roullande, emot dem kan hålla contraballance; 2) at Allmänheten lefwer i den tankan, at sedan Ma-

nufacturerne uti Riket kommit uti flor, måtte exporterne öfwerträffa importerne, och at Riket, i anseende til Utrikes handelen således är i öfverbalance, samt 3), at de Handlandes Speculation förmodel. måtte sträcka sig derhån, huru de igenom warors försälgnig och ombyrning ifrån den ena orten til den andra samt befraktningar på Utländningen, måtte kunna winna, så at äfwen någon del af importerne härigenom må kunna betalas; warande det Rikets eller det Allmännas winst at alla warors dyrhet inom Riket faller, hwilken förmån wida öfwerträffar den kånstnad, som uppå Guld och Silfwers inskaffande användes.

5. §. Det inkastet, kan och göras at så exporterne användas til remboursement för de wärlar, hwarföre Guld och Silfwer inkommit, skulle samma inkomne Guld och Silfwer göra en dert mot swarande brist uti den betalning, som för de öfrige importerne bör erläggas; Men detta inkast förfaller, då man besinnar, at samma Guld och Silfwer, fast det i Riket inkommer, kan det ej dert före qwarblifwa, utan det warder då i stället för wärlar nyttsadt, dermed at betala importerne.

Härwid möter åter, at den, som hos Utländningen skal betala waror, icke skulle vara betjent dermed, at Specie mynt är at tilgå, hwarmed han kunde årlägga betalningen; Ty man bör ju weta, at i handel fordras kortare tid til at betala hwad som blifwer uphandladt, än at det kan tåla den tid, som på Specie myntets utskickning användes.

Swartil swaras, 1), at då tilgång uppå Specie Mynt blifwer, kunna de, som icke hafwa waror at utskicka, utan endast wise waror införskrifwa

wa, å ställen utom Riket, för samma deras handels skull, i tid utlända så mycket Specie Mynt, at de efter hand kunna använda det, til at dermed betala det gods, de sig förwänta; hwilket och at penningarne härigenom någon tid skulle wara ofruktbare, wäl synes wara någon last; men kan aldrig räknas för så stor, som en hög wärelscours; 2), lårew, så wäl hädan efter, som hit til hånda, at Handlande här i Riket med utländske Handlande hålla löpande räkningar, hwarigenom möjligheten wisar sig, at med Specie Mynt underhålla handelen efter som det kan blifwa någorlunda lågligit det at utstieka, och 3), at wärlay icke warda afffaffade, utan at uppå dem äntå kan blifwa tilgång, fast än Specie Mynt göres roullerande, at i stället för wärlay kunna utländas, på det coursen ej måtte stiga.

6. §. Af illa sinnade människor, hwilka åga stora Capitaler, skulle wäl kunna befaras, at så snart Banquen öppnades, at i d Specie Mynt inlösa des Sedlar, de skulle tilstöta at på en gång deruti wilja förwandla sine Capitaler; Men härtill swaras, at om sådane låta sine Capitaler roullera, så förloras ej något derigenom; Lägges de åter uppå kistbotten; så är wäl det en caprice, hwilken dem icke kan betagas. Men illa wore det, om ej Banquen med sin styrka skulle kunna contraballancera någre sådanes caprice; Ty många äro ej de, som dertil åga förmåga, at låta stora Capitaler ligga ofruktbara; Dock blifwer angelägit, at då Banquen til Specie Myntens utwärlande öppnas och sedan ständigt öppen hålles, med så mycket specie mynt förses, at ej brist deruppå må existera.

Hwarwid och på det, at uti Banquen alltid up-
 på Specie myntet måtte vara tilgång, och et befa-
 radt tilstånd af alla på en gång förekommas,
 torde vara nödigt, at med Specie myntets förvär-
 lande uti början en sådan författning gjordes, 1),
 at en wis och faststald Summa til utwärling uti Cassan
 dagel. lemnades, hwaräst likwäl hwar och en särskilt
 öfwer en wis Summa ej skulle få wärla; 2) at då,
 til Handelens drifwande, större penninge påster er-
 fordrades, skulle de, som in för en dertil förordnad
 Commissarie kunde wisa sig större Summa på en gång
 hafwa nödig, deruppå undfå inwisning, hwilket en
 wis Summa ej skulle öfwerstrida, hwartil ock en wis
 dagelig Summa skulle vara anslagen, som af honom
 kunde assigneras, samt 3), at då någon öfwer den
 Summa, som bemälte Commissarie påstewis skulle kun-
 na ut assignera, någon utwärling begärte, skulle en
 sådan så tidigt hos Herrar Banco-Fullmäktige sig an-
 mäla, at honom äfwen nöje kunde ske.

Härwid torde åter inwändas, at då förwär-
 lingen sålunda, som nu sagt är, inskränkes, skulle
 den icke allenast dertil kunna gifwa anledning, at de,
 som uti Banquen wille tilwärla sig Specie Mynt,
 uppehåld skulle kunna förorsakas, samt at således
 Specie myntet folk emellan med lage kunde komma
 at wärlas, och fölgakteligen efter hand stiga, utan
 man borde sig ock föreställa, at nog tilgång derup-
 på aldrig skulle kunna winnas.

Derå swaras, at denne inskränkning endast i
 början wore nödig; Men at sådane anstalter både
 borde och kunde antagas, hwarigenom fruktan för
 all slags chicane och uppehåld skulle betagas; wa-
 randes det nog tydligt, at så mycket mindre någon
 orsak

orsak wore, at å Specie myntet betala lage, som hwar och en utan lage genom den dageliga wäppling, som i Banquen skedde, derupå hade tilgång; I grund hwaraf ingen förnuftig å et mynt gifwer lage, då andre det utan lage kunna undfå, samt et sådant sit utbetalte lage aldrig kan återfå.

Beträffande åter, at en sådan tilgång, som nödig wore, aldrig skulle kunna erhållas; Så förfaller det inkastet, då man eftersinnar, at den nödige tilgången hwarfen består deruti, at alla Rikets importer med Specie Mynt skulle betalas, eller at blott specie Mynt uti landet skulle roullera; Ty som många waror uti waror blifwa förbytte, Banco-Sedlarne jemwål uti den inrikes roullancen mer än Specie myntet, i anseende til beqvämlichkeiten ofelbart måste warda brukade; Alltså kan så mycket mindre nödig tilgång fela, som Banquen har styrka, at altid wara försedd med större förråd, än på kort tid behöfwes, och derwid brukar den inskränkt hushåldning, som blifwit föreslagen, hwilket bör anses såsom en försäktning emot alla djerfwa anfall, hwarå at hålla wård mycken magt ligger; Afwen som ock det ej bör bestridas, at som upå wäpplar Specie Mynt kan inkomma och man hit tils genom wäpplar funnat underhålla handelen; Alltså måste nödwardigt handelen kunna fortfattjas genom det specie mynt, som för wäpplarne inkommer.

Hic hörer afwen, at Grufwe-Silfret inom Riket ärligen ansentligen måste öka Rikets Mynttilgång, i synnerhet då til Warors betalning Specie Mynt i Riket införskaffas, i det stället Grufwe-Silfret hit in til warit den enda tillförlätelige Mynttilgången.

och

Och ehuruwäl en fäsfång begärelse efter Specie Mynt skulle wilja bestyrkas genom exempel af begärelsen efter Kopparmynt, fast i Banquen dagelig utwäppling deraf sker; bör likwäl deremot i öfwerwägande komma, 1:o, at tilgången til Kopparmynt är ifrån et enda betydande ställe uti Riket, men at alla Rikets exporter kunna bidraga, at tilgång blifwer uppå Guld och Silfwer mynt, samt 2) at begärelsen efter Kopparmyntet härdöret deraf, at det i anseende til hög wäpelscours med förmån, fast emot Förbud utom Riket kan användas, och at följaktel. tilgången inom Rike. aldrig kan tilfredsställa begärelsen efter detta mynt, så länge wäpelscoursens dyrl. t warar; Hwaremot med omständigheterna af den föreslagne tilgången uppå Guld och Silfwer mynt sig helt annorlunda förhåller.

7. §. Beträffande at det för Banquen skulle blifwa för kånbart införskrifwa Guld och Silfwer efter nu warande höga cours, samt sedan utan lage med Specie Mynt inlösa sine Sedlar.

Så swaras härtil, 1) at då Allmänhetens och Banquens nytta ofstilgaftrig är förknippad, kan ingen kånning för Banquen wara så stor, at den skulle böra anses såsom et hinder för det Allmännas uprättelse; 2) at denne Banquens kånning och förlust endast är för första året; 3) at igenom denne inrättning förfaller den förlust, Banquen nu har uppå dem; hwilka för Väne-Banco-Sedlar, uti Specie Mynt äga at uttaga Capital och ränta, Afwen som och hit hörer, at Banquen derigenom undgår, at som hittills sedt, efter en dyr wäpelscours betala Bancoafönningen; 4) at Banquen dertil äger tilräckelig styrka, 5) at som Banquen det utan förlust kunnat göra,

om dese eller andre förfatningar varit widtagne, då Specie emot Banco-myntet började at stiga; Alltså blifwer och Banquens känning, om ej botemedlen nu, utan framdeles widtagas skola, större, än den nu kunde blifwa; Ty som ej annat souveraint botesmedel kan vara för närvarande och tillkommande tider, hwarigenom Banco-Sedlarne med Specie myntet lika må komma uti värde, än at Banco-Sedlar utan lage med Specie mynt kunna inlösas; Hwares mot alla andra medel emot wäxelcourtlens stegrande ej annorlunda än såsom paillative curer kunna anses; Alltså står ock det fast, at om med det Souveraine botemedlets widtagande länger upskjutes, kunde Specie Myntets värde alt mer och mer upstiga, samt fölgaktel. botemedlets widtagande en annan tid för Banquen blifwa swårare, än det nu kan vara; 6) Bör man ock considerera, at om det för Banquen såsom en känning må anses, at det första året dyrt förskaffa sig Specie mynt; Så måste ock såsom en winst för Banquen räknas at en 9 Dalers Sedel och en Riksdaler de följande åren blifwa lika betydande.

8. §. Hvad angår, at warornes dyrhet icke skulle falla, fast coursen fältes genom tillgången på Specie mynt; Så kan position, at sådant skulle ske, så mycket mindre bestridas, som det är oförnekeligit, at de waror, hwaras exporterne göras, i Riket til högre pris icke kunna upbringas, än efter som de å Utrikes orter betalas, och at om, til exempel, et Skeppund Järn i Angeland kåstar $1\frac{1}{2}$ pund Sterling, som swarar emot 6 Riksdaler Swenskt Specie Mynt, kan ägaren af Järnet inom Riket icke stegra det öfwer 6 Riksdaler, som, enär Specie Myntet utan lage betalas, swarar emot 54 D. Ropp:mt.

Med

Med de waror, som inom Riket consumeras, förhåller sig åter således, at om sådane warors ågare dem wilja stegra öfwer hwad de å Utrikes orter gälla, händer, at samma waror bringas til billigt pris derigenom, at de antingen ifrån utrikes orter införskrifwas, eller ock inkomma andre waror, som för dem kunna nytijas, då en hög Cours ej mera ligger i wågen til besagde warors införskrifwande; hwarigenom desås lindriga köp faller de andras dyrhet.

Lika oförnekligt blifwer ock det, at de waror, som ifrån utrikes orter inkomma och här warda consumerade, i pris efter hand så falla måtte, som Wäxel-Coursen fallit; Ty utom annat är lätt at finna, at ibland de Handlande de äro, som, på det de skola kunna utwidga deras handel, fälla prisen så mycket de kunna, hwarigenom billigheten uti et allmänt pris på dese waror omsider winnes.

9. §. Beträffande at ingen nödwändighet wore, det Contoiret behöfde utskicka waror, at derföre indraga Guld och Silfwer; Så erindras derwid, at sådant endast är föreslagit, på det Wäxelhandlarne medelst sammansättning icke åter skulle kunna upjaga Wäxel-Coursen, genom det Contoiret uti Riket icke annorlunda skulle kunna underhålla circulation af Guld och Silfwermynt, än at til Guld och Silfwers införskaffande uti Riket endaste utwågen wore, at göra det genom wäplars; Hwarföre och på det sådant ej skulle kunna hånda, Contoiret bör vara berättigadt at åfwen utkeppa waror; Men på det den allmänna Handelsrörelsen igenom Contoirets handel ej måtte lida, är föreslagit, at Contoiret tillika med warors utkeppning
uppå

uppå Wäpplar skulle kunna införskaffa Guld och Silfwer; Hwarigenom sig således wisar nödwändigheten af bägge desse handels-sätt.

10. §. Widkommande det wärde, en Riksdaler rätteligen bör äga; Så kan man wäl deruti icke aldeles wara positiv; Hwarföre och då dess wärde til 9 daler är utförde, samtta dalertal är ansedt såsom et wist för et owist; wäl wezande, at det fort rar särskilte considerationer, til hwad wärde en Riksdaler rätteligen skal determineras; Härwid har dock å ena sidan förefömit, at utan skal det wäl icke kan påstås, det under tiden och til åfwen tyrs i allmänhet samt ständigt de waror, som utur Riket exporteras, emot Silfwer och Guld, hwarest det kan uphandlas, ej så dyrt betalas, at 9 daler skulle kunna blifwa swarande emot det Silfwer, som är uti en Riksdaler; Men å andra sidan synes åter böra öfwerwägas,

1), At då Wäpels Coursten inom Riket blifwit såld, måste den båtnad, som uppå specie Myntets utskickning winnes, derutinnan bestå, at det sker med mindre käftnad, än den som åtföljer tyngre warors utförsel, igenom hwilken båtnad, som ej tillfaller andre, än Rikets Inbyggare, samt således omsider stadnar inom Riket, något lucrum uppå den allmänna Cassan ej utöfwadt warder, utan det är allenast en winst i anseende til en besparing af kostnaden uppå swärare warors utförsel, dock ej sådan, at de swärare warors utskickning derigenom hindras uti deras lopp; In speculationer at uti handelen uppå dem kunna winna, kan ej hädanest mer än hittills sesla.

Jefe eller bör det wara at förmoda, det någon skulle finna uträkning derwid, at utsocka specie Mynt, utan at derföre indraga andre waror, om ej at deruppå kunna trassera; Hwaraf följer, at så wida Courfen öfwer des al pari ej kan höjas, allmänheten någon skada ej eller härigenom tillskyndas; Ty med samma Wärlar kunna då importerne betalas; Warandes det i en sådan händelse lika, antingen det sker med wärlar eller specie mynt in natura.

2), Tillflyter Allmänheten i gemen den förmån, at til ju mindre högt wärde en Riksdaler antages, ju mindre blir Wärlar Courfen, och ju mindre all tings dyrhet inom Riket.

3), At då uträkningen göres öfwer hwad en Riksdaler borde gälla, kan man för afgjordt taga, at käftnaden uppå warornes utförsel och Silfwers införselsfande, jemte de utgifter, som myntningen åtsdhja, utgör det högre wärde man skulle wilja påstå, at Riksdalern borde åga.

4), At jämförelsen emellan andre warors och Silfwers wärde emot det en Riksdaler bör åga efter tidernas skick, förändringar är underkastad, samt på särskilte orter nödwändigt sig olika måtte förhålla.

II. §. Ibland alt annat kan emot den föreslagne Contoires inrättningen inwändas, at, då Banquen med Sedlar efter en hög cours i Riket inlöser och införskaffar Guld- och Silfwermynt, ökas derigenom förmycket Penninge-Stocken af Banco-Sedlar; Men härtil swaras 1) at samma Penninge-stock långt mera, än igenom denne inrättning, i längden kan ökas, om i anseende til en hög Wärlar cours, Rikets egendom skal stadna uti deras händer, som uppå en hög cours hafwa inbillad winning, hwilken winning
fa

så mycket mera kan anses för inbillad, samt den winning de uppå deras rörelse böra hafwa, icke warder mindre, fast coursen fälles til des al pari; Ty det Capital de åga blifwer för dem dubbelt betydande, enår 9 daler då komma at swara emot 18 daler nu; Warandes det tydeligit, at om, efter en hög cours, hwilken ofelbart måtte hafwa bestånd, til des medel widtages, hwarigenom den kan fällas, all winning deraf samlas hos bemälte rörelses idkare, måste efter hand då ingen annan resourc är, än at uti Banquen undfå lån, Penninge: stocken att mer och mer öka sig, så at med tiden i en sådan händelse Penninge: stocken i Sedlar måtte blifwa äfwen så stor, som derigenom at, til coursens fällande et wist capital nu användes; Hwilket än mera uplyses, då man estersinnar, at uti den höga Wäxel: coursen orsaken til den nu för tiden warande stora penninge: stocken, til största delen ligger förborgad, hwaraf sanningen så mycket mindre kan bestridas, som derest alla warors dyrhet icke kommit til en Allmänheten tryckande högd, hade så stora Banco-lån som i sednare tider äro gjorde, nödige ei varit, och då hade man icke kunnat klaga öfwer för stor Penninge: stock; Ty ju mera Banco-lånen ökas, ju mera ökas ock penningestocken; Och emedan det är til befarandes at Wäxel: coursens och warornes dyrhet icke allenast torde continuera, utan ock tiltaga så länge bot derföre ej skaffas; Ty bör man sig äfwen föreställa, at om blott denne dyrhet icke hämmas, kunde Banco-lånen, och med dem den allmänna Penninge: stocken på så kort tid, som de redan upstigit widare sig öka; Äfwen som ock det är ofelbart, at samma stock måtte blifwa än större, om ej igenom et så oskyldigt botemedel, at ingen skäligen kan anses wara li-

dande, Coursen uti des oinfränkte löpp och tiltagan-
 de tillbaka hålles; och twärt om förhåller det sig, es-
 när Coursens och warornes dyrhet falla, i grund
 hwaras lån, gjorde för swåre tiders skul, uphöra, och
 lån af sådan beskaffenhet som uti Banquen blifwit up-
 tagne, med tiden kunna betalas, då således den all-
 männa penninge-stocken, utan at Banco-lån å fastig-
 heter behöfwa inifränkning småningom förminskas.
 Uppå den föreslagne Contoires inrättningen följer ej
 eller annat, än at de som uti Riket hafwa Guld och
 Silfwer at aflåta hwilket uti deras ägares händer
 varit et dödt capital, undså de et capital, som kan
 göras fruktbarande, och at til coursens fällande, ge-
 nom det Wäpeltar upkjöpes, sätter sig allmänheten en
 gång för alla uti privatorum ställe, samt frjar dem
 ifrån den last och tunga, en hög Wäpelt-cours det
 allmänna tillkyndar. 2), Wör confidereras, at ige-
 nom utwärlingen af specie myntet, inkommer och ut-
 wandrar årligen hälften af de Banco-Sedlar, som,
 til specie mynters förskaffande uppå waror eller Wäp-
 eltar det första året äro använde, och de öfriga åter-
 komma efter hand derigenom, at Gruf-Silfwer i Ri-
 ket årligen upmyntas, hwilket då innom Riket kan
 qwarhållas, hwar medelst Banco-Sedlarne småning-
 om indragas. Skulle åter pro 3) det wilja påstås,
 at den öfwide stocken af Sedlar emedlertid och intil
 des den blifwit minskad, gjordt skada, så swaras der-
 til, at all den skada som deraf kan härledas, ders
 utinnan måtte bestå, at mynter skulle kunna råka i
 Sjöfarens händer; men samma pratexterade skada sub-
 stiterar, så länge efter en hög cours penningarne stada
 na hos dem, som af den höga Coursen kunna haf-
 wa nytta; Och för öfrigt wil detta inkast i sig
 selft

helt ej annat betyda, än at en hög Wäxel: cours bör bibehållas, på det gemene man, igenom tilgång på mynt och et lindrigt warornes pris icke måtte göras til sättningar; Men detta förfaller, endr man bestämmer, at de funnit utvägar, i anseende til all tings dyrhet at uphöja deras arbetslöner; Slutet uppå alt blifwer ock det, at de, som sine inkomster icke kunna öka, efter som alla warors dyrhet sig ökt, på slutet måtte blifwa uslingar; Hwilken skada wida öfwerträffar den, som en til någon tid roullerande penninge:stock i Sedlar befaras af sig föda.

12. §. Hvad angår den skada, handels rörelsen derigenom skulle lida, at wäxel:coursen på en gång til des al pari förföll; Så erindras derwid, at sådant för de Handlande högst kånbart kunde blifwa, om med inrättningen så skulle hastas, at de ej skulle kunna få sit öter, för det de i Riket sig dyrt tilhandlat; Men detta förefommes, om Allmänheten i tid war der underrättad om de författningar, som til Coursens fällande göras, samt at Banquen til Specie mynts inwärlande utan lage öppnas en tid, då järnpriset determineras, hwilket uti wäxel:coursen har en ibland de största influencer, och hwilket pris uti Carlstads och Christinehamns marknad, efter allmångtancka fastställas plågar; Då både köpare och Säljare, i grund af dese författningar derefter kunna göra sina köp:slut.

13. §. Ordsaken, hwarföre Guld och Silfwer arbetarne utur Banquen emot betalning, med Guld och Silfwer borde fourneras, wisar sig, endr man bestämmer, at som i anseende til det olifka pris, hwarföre Guld och Silfwer det första året af Banquen köpes, samt det wärde det sedan alt ständigt behåller, det o

troiswelagtigt skulle hända, at alt Silfwer och Guld som säljas kunde til Banquen blesfwe försåldt; Alltså och dereft det altsammans af Banquen til mynt blesfwe slagit, skulle då, så wida ej wore annan tilgång på Silfwer och Guld än mynt, en del deraf ofelbart åter upsmältas, hwarigenom den kostnad, som uppå förmyntningen af Banquen varit använd, til så stor del, som det förmyntade Silfret åter upsmältas, wore fåfång och förlorad; hwarföre, och på det en sådan inconveniencie må förekommas, det blifwit föreslagit, at Banquen jånkte mynt borde til Salu hålla i plantfar och Tenar smält Guld och Silfwer; Men på det en fåfång eller på ensidige Speculationer grundad begärelse, at det samma sig få tilhandla, sit wälde ej måtte få utöfwa, är tillika föreslagit, at Guld- och Silfwer-arbetarne, alt efter som de det kunna uparbetar, den rättigheten endast borde wara förbehållen, at upsmält Guld och Silfwer af Banquen sig få tilhandla, hwarwid någon klagan ej kan åga rum, hålft alla de som wilja hafwa arbete af Guld och Silfwer försårdigadt, hos bemålte Guld- och Silfwer-arbetare det kunna undfå, utan at befara, det de i pris se skulle blifwa öfwerfätte.

14. §. Til slut förekommer det inkastet, at om för exporterne, af de Handlande Guld och Silfwer införskaffades, hwilket genom Påbud, at alla, som utseppa waror, skulle wara förbundne, at i Riket införa en deremot swarande Summa Specie Mynt, wore onödigt, at för Banquens räkning något Contoir inrättades til Metallernes införskaffande.

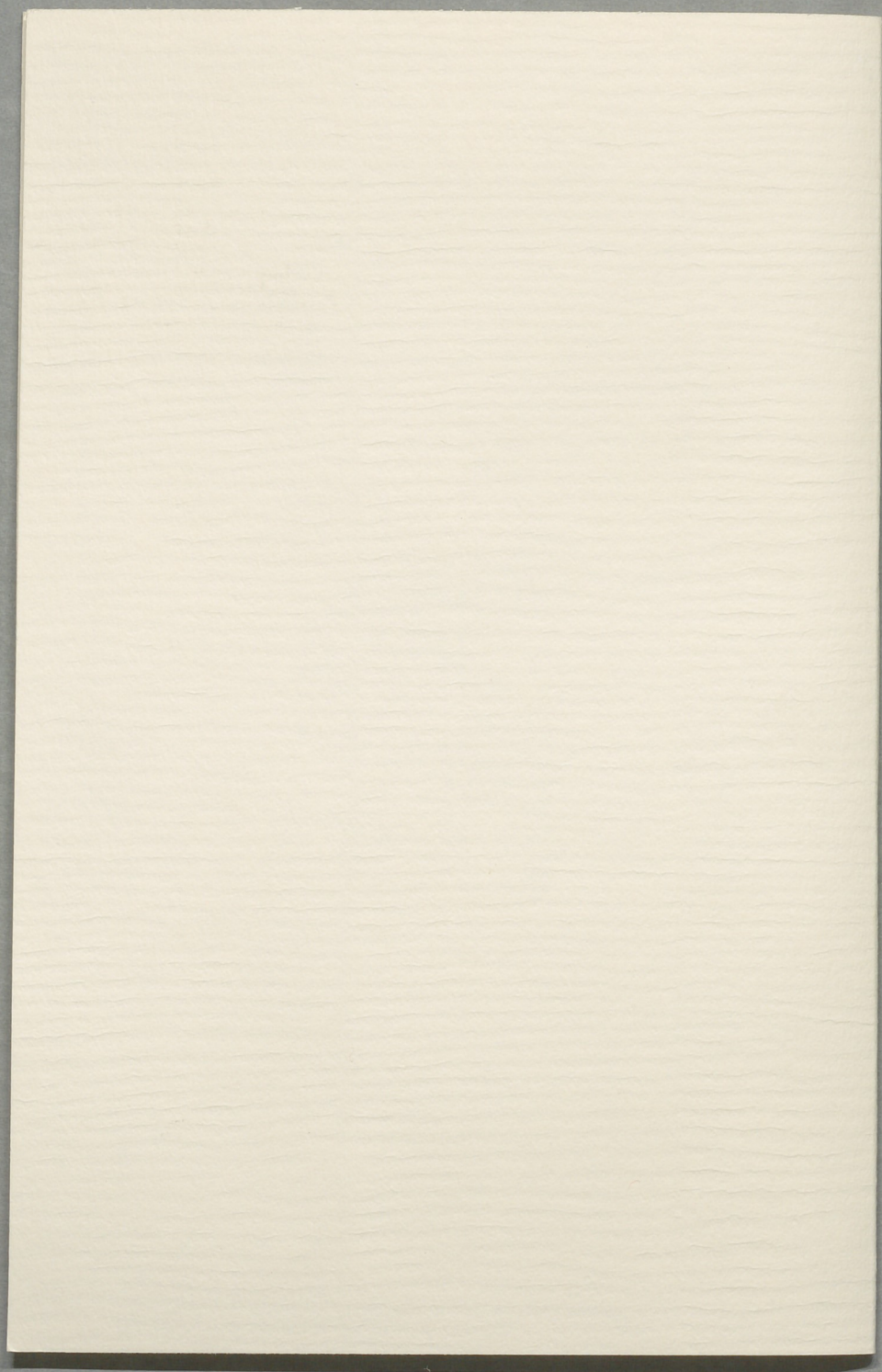
Härtil swaras: at om de Handlande, i grund af heia export-summan kunde förbindas, at det första året efter som coursen wore, och de söljande åren es
mot

mot en wiß provision, årl., utan lages beräkande, til Banquen emot betalning uti Sedlar, lefwerera en så stor summa Specie mynt, som genom Contoiret för Banquen borde indragas, wore wäl ändamålet wunnit, utan at något Contoire för Banquen då skulle wara nödigt at påtänkas, i annan affigt, än at de Handlande genom samme Contoire skulle förinås, at fullgöra et sådant åliggande; Men härwid möter 1) at de Handlande swäriligen skulle kunna underkastas et sådant Påbud, hwilket ofelbart seck namn af et onus, som för mycket twång skulle med sig föra; 2) at man ej kan föreställa sig, hwarföre det af dem håldre borde wäljas, än at de skulle wilja tåla et Contoir för Banquens räkning wara instricktadt, som om Metallernes införskaffande skulle draga försorg; hwartil någon gällande orsak ej kan wisas, hålst de Handlande, så framt de handelen icke abusera, genom Contoirets inträttning något ej kunna lida; 3), at, som nyssberördt är, et Contoire för Banquen äntå skulle inrättas, hvars göromål blefwe, icke allenast at bestyra om Guld och Silfwers inköps uti Riket, utan ock at bewaka Banquens rätt i den delen, at hwar och en härutinnan fullgjorde sin plikt; 4) at omgången af en sådan tilsyn wore ganska widlyftig, hwilket ej ringa dertil skulle bidraga, at 5), Tilgången uppå Specie mynt för Banquen blefwe owiß; 6) at man icke kunde wara säker, at ju icke skyldigheter, af dem som således til Banquen emot betalning skulle lefwerera Specie Mynt, blefwe å sido satte, hwarigenom då brist existerade, saken kom uti sin förra ställning, och 7) at det undersef, härwid kunde förelöpa, at, i stället för at införskrifwa Specie Mynt, anskaffades det i Riket, hwilket wäl icke skulle synas wara mycket betydande, men

men hade likwål til slut med sig den werkan, at tilgången deruppå bleswe mindre, än om det utifrån hade infommit; hwarigenom brist uppå Specie Mynter åter kunde förorsaka den påfögd, som redan är wist, näm. at Coursen derigenom efter hand skulle börja at stiga: Til följe af hwilket alt, det synes wilja följa, at om ändamålet skal winnas, borde Contoirets skyldighet blifwa, at om Metallernes införskrifwande draga försorg; hwilken wälmente tanka man för öfrigt underkastar et mildt och rättwist omdöme.

www.books2ebooks.eu